

Esteettömyys kustannustoimittajan työssä

Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun
korkeakoulu

Maija Lähteenmäki
Aalto ARTS Books
23.11.2022

Mitä kaikkien on tiedettävä saavutettavuudesta? 1/2

1) ”Saavutettavuus on uusi työläs rasite, jota tehdään joillekin erityisryhmille jossain muualla”

- Ei. Saavutettavuus on kaikkien etu. Meillä kaikilla on erilaisia, joko hetkellisiä tai pysyviä, tarpeita, tilanteita ja sellaisia rajoitteita, jotka tulevat näkyviksi, kun asiat on suunniteltu toisenlaisille ihmisille kuin me.

Mitä kaikkien on tiedettävä saavutettavuudesta? 2/2

2) ”Saavutettavuus on nippu teknisiä ratkaisuja, jotka joku hoitaa juuri ennen e-kirjan valmistumista”

- Ei. Saavutettavuus on laajempi asia. On tärkeää, että saavutettavuudesta tulee kaikki vaiheet ja tasot läpäisevä periaate. Siksi kaikkien on ymmärrettävä, mitä sillä tarkoitetaan ja mitä se oman työn kannalta merkitsee.

Millainen on saavutettava e-kirja: ominaisuudet

Saavutettavien e-kirjojen ominaisuuksia ovat mm.:

- Rakenne, sisältö ja ulkonäkö on erotettu toisistaan
- Rakenne on merkattu semanttisesti oikein
- Tekstillä on lukujärjestys
- Kirjan ulkoasua ja tekstin kokoa on mahdollista mukauttaa lukijan tarpeisiin
- Kuvilla ja grafiikalla on tekstivastineet
- Lähde: Celia → saavutettavuus → tietoa saavutettavista julkaisuista

Millainen on saavutettava e-kirja: lain vaatimukset

Esteettömyysdirektiivin vaatimuksiin kuuluu kuusi kohtaa e-kirjoille, mm.:

- pääsy sisältöön, navigointi tiedostosisällössä ja näkymässä, dynaaminen näkymä mukaan luettuna, sekä sisällön esittäminen selkeällä, joustavalla tavalla on varmistettu käyttäjän valintojen mukaan
- sisällön vaihtoehtoiset esittämistavat ja sen yhteentoimivuus eri avustavien teknologioiden kanssa on mahdollistettu siten, että sisältö on havaittavissa, ymmärrettävissä, hallittavissa ja toimivaa
- Lähde: Julkaise kaikille → saavutettava e-kirja → vaatimukset laissa

Mitä kustannustoimittajan on tiedettävä saavutettavuudesta? 1/2

- Hyviä uutisia! Kustannustoimittaja on jo, ehkä tietämättään, aina pyrkinyt edistämään saavutettavuutta.
  - Tekstin muokkaaminen ymmärrettäväksi
  - Kirjan rakenteen miettiminen
  - Kuvatoimitus
  - Yleisön ja lukijoiden tunteminen

Mitä kustannustoimittajan on tiedettävä saavutettavuudesta? 2/2

- **Kustannustoimittaja on yleensä kirjaprojekteissa henkilö, joka pitää langat käsissään ja huolehtii työnjaosta – myös saavutettavuuden suhteen.**
  - Organisaatioissa kannattaa miettiä kirjaprojektin eri työvaiheet ja pohtia, mitä saavutettavuudella eri vaiheissa tarkoitetaan. Tämän pohjalta kannattaa laatia ohjeet eri vaiheisiin ja henkilöille.

Mistä liikkeelle? Mitä seuraavaksi?

- 1) Saavutettavuuden perusasiat haltuun
- 2) Ohjeistukset ja työnjaosta sopiminen

→ Kaikki alkuun pääsemiseen tarvittava löytyy
Julkaise kaikille -verkkosivustolta osoitteesta
julkaisekaikille.fi

Kiitos!

- maiya.1.lahteenmaki@aalto.fi
- aaltoartsbooks.fi